

Boeiend muzikaal universum bij Hochscheid en Van Ruth

8-4-2025

Doris Hochscheid, cello
Frans van Ruth, piano

Muziek van Orthel, Britten, Elgar en Bridge

432ste concert Stichting Kamermuziek Deventer
Deventer Schouwburg, 7 april 2025

Recensie: Maarten Mestrom (tot 2016 muziekrecensent van
De Stentor/Deventer Dagblad)

DEVENTER – Een programma met Engelse en Nederlandse componisten is niet de eerste gedachte die opwelt bij de combinatie cello en piano - eerder Brahms, Beethoven en Debussy - maar celliste Doris Hochscheid en pianist Frans van Ruth zetten maandagavond met Orthel, Britten Elgar en Bridge zeer overtuigend de deur open naar een relatief onbekend maar weids en zeer boeiend muzikaal universum, tijdens dit alweer laatste concert van het seizoen 2024-25, georganiseerd door de Stichting Kamermuziek Deventer.

Doris Hochscheid en Frans van Ruth vormen al vele jaren een vaste combinatie en hebben in die jaren een indrukwekkende koersvastheid aan de dag gelegd. Ze hebben inmiddels maar liefst acht (super audio) cd's volgespeeld met werken voor cello en piano van Nederlandse componisten. Werk van illustere figuren als Matthijs Vermeulen, Willem Pijper en Henriëtte Bosmans, maar ook van totaál onbekende figuren als Georg Hendrik Witte, Joseph Hollman en Émile Wesly. En in mei van dit jaar verschijnt sacd Volume 9 met muziek van de onbekende Daniel van Goens, een in Leiden geboren cellist die het grootste deel van zijn leven in Frankrijk doorbracht en van wie maandag het charmante en melodieuze Scherzo als toegift werd gespeeld.

Frans van Ruth startte de avond met een anekdote over Leon Orthel (geb. 1905). Er was even enige hilariteit in de zaal toen Van Ruth zich versprak en zei dat hij Orthel vlak voor zijn dood in 1885 nog een bezoek had gebracht – maar zó oud is Van Ruth (73) nu ook weer niet. (Het ging uiteraard om 1985.)

Orthel, afkomstig uit Rozendaal, was het grootste deel van zijn leven hoofdvakdocent in Den Haag en Amsterdam. Zijn Sonate nr. 2 roept associaties op met Paul Hindemith maar heeft toch ook een eigen, lyrisch karakter dat zijn muziek beluisterenswaardig maakt.

De 1ste solosuïte voor cello, opus 72 van Benjamin Britten was het meest bekende stuk van dit recital. Het is Brittens inmiddels eigen 'klassieke' twintigste-eeuwse antwoord op de cellosuïtes van Bach. Knap gespeeld door Doris Hochscheid.

Na de pauze werd geopend met Sospiri ('zuchten') voor cello en piano van Edward Elgar. Ook een karaktervol en aangenaam meditatief stuk van de componist die bekend is geworden met zijn 'Pomp and Circumstance-marsen'.

In dit programma was goed te horen hoe de Engelse muziek aan het begin van de twintigste eeuw een geheel eigen ontwikkeling doormaakte. In Wenen braken Schönberg en Webern de romantische heilige huisjes af met hun 'genadeloze' twaalftoonsmuziek en in Frankrijk veroorzaakte Debussy een (eigenlijk veel ingrijpender) fluwelen harmonische revolutie. Maar in Engeland werd ondertussen verder doorgeborduurd op de romantiek, overigens zonder 'de heerlijke nieuwe tijd' helemaal buiten de deur te (kunnen) houden. De grote en grootse Sonate van Frank Bridge is daar een voorbeeld van. Van een pastoraal begin dat je meeneemt van 'a cuppa tea in an English cottage' naar toenemende onderhuidse (oorlogs-)spanning, zonder definitief de muren van de tonaliteit af te breken, zoals op 'het continent' gebeurde.

De vele jaren samenwerking van Hochscheid en Van Ruth betalen zich uit. Het duo is perfect op elkaar ingespeeld en vergroeid met het repertoire. Alles klinkt even solide en trefzeker. Uitzonderlijk en bewonderenswaardig muzikaal vakwerk.